

НАУКОВЕ СУПРОВОДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ГАЛУЗІ ТА ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДНІПРОПЕТРОВСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. ЛАЗАРЯНА

Пшінько О. М., д. т. н., професор, ректор,
Мямлін С. В., д. т. н., професор, проректор з наукової роботи,
Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені акад. В. Лазаряна,
Україна

Залізничний транспорт є однією з базових галузей економіки України. У цій галузі Україна впевнено утримує передові позиції в Європі. Так, обсяги перевезень вантажів залізницями України дорівнюють відповідним обсягам Франції, Чехії та Румунії разом узятих, а за кількістю перевезених пасажирів — обсягам Іспанії та Португалії чи Італії та Туреччини.

Залізничний транспорт є одним з основних споживачів продукції вітчизняної металургії, енергетики й машинобудування. Українські залізничники мають амбітні плани у розвитку міжнародних транспортних коридорів, впровадженні швидкісного руху, у розробці та застосуванні новітніх інформаційних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій.

Рис. 1. Головний корпус Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені акад. В. Лазаряна

Досягнення цих важливих для держави цілей, особливо в умовах реформування залізничного транспорту, можливе лише за умови переходу до інноваційної моделі розвитку, що вимагає потужної наукової та кадрової підтримки галузі [1; 2].

Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені акад. В. Лазаряна (рис. 1) є одним із провідних транспортних навчальних та наукових закладів на території СНД та Балтії. За більш ніж 80 років існування університет підготував близько 75 тис. високопрофесійних фахівців залізничного транспорту. На сьогодні університет є потужною навчально-науковою установою.

Кадровий склад університету включає 65 професорів та близько 350 доцентів. Серед співробітників університету — 12 лауреатів Державних премій у галузі науки й техніки, 85 лауреатів іменних премій, почесних працівників науки, вищої школи й галузей народного господарства.

Пріоритетним напрямком роботи Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені акад. В. Лазаряна є наукова діяльність. Незважаючи на економічну кризу країни 1990-х років, що спостерігається і зараз, університету вдалося не тільки зберегти, а й посилити науковий кадровий потенціал та наукову матеріально-технічну базу. Із моменту входження у ринкові відносини наукова робота була зорієнтована на виконання науково-дослідних робіт на контрактних умовах, перш за все, на потребу залізничного транспорту та транспортного машинобудування України. Отримані кошти були спрямовані на придбання наукового обладнання, акредитацію й сертифікацію лабораторій, підготовку й атестацію наукових кадрів. Сьогодні наукова діяльність університету представлена 17 галузевими науково-дослідними лабораторіями, Науково-дослідним інститутом рухомого складу, колії та транспортних споруд, двома випробувальними лабораторіями, Випробувальним центром, Проектно-конструкторським і тех-

Рис. 2. Міжнародні зв'язки Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені акад. В. Лазаряна

нологічним бюро з проектування й модернізації рухомого складу, колії та транспортних споруд, Центром гендерних досліджень, науковою лабораторією українознавства «Світлиця».

Випробувальний центр разом із випробувальними лабораторіями, крім національної системи сертифікації, акредитований у Регістрі сертифікації на федеральному залізничному транспорті Російської Федерації (РФ), у добровільній системі сертифікації РФ, у системі «Дженерал Електрик» (США), у системі Міністерства транспорту Литви, завершує акредитацію у Республіці Казахстан.

Для досліджень, що проводяться університетом, використовується різноманітне сучасне обладнання й устаткування:

- експериментальний полігон на ст. Іларіонове Придніпровської залізниці з гіркою й ударним стендом для ресурсних випробувань вагонів і локомотивів;
- чотири вагони-лабораторії на базі пасажирських вагонів для проведення динамічних випробувань та випробувань із впливу на колію;
- два вагони-лабораторії на базі вантажних вагонів для визначення жорсткості колії й для тарування залізничних мостів;
- стендове обладнання на базі університету для проведення механічних випробувань елементів рухомого складу й виробів для залізничного транспорту і транспортного машинобудування;
- спільне стендове обладнання університету і КБ «Південне» для проведення ресурсних випробувань елементів рухомого складу й вагонів у цілому;
- унікальне зварювальне обладнання для відпрацювання відповідних технологій зварювання на базі науково-навчальної лабораторії, створеної в університеті спільно з Інститутом електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України.

Щорічно університет виконує понад 250 науково-дослідних робіт (НДР) на замовлення підприємств, більшість із яких пов'язані між собою.

При цьому останнім часом обсяг коштів, що надходять від іноземних замовників, становить понад третину всього

фінансування, а замовниками НДР є підприємства, організації й установи практично з усіх країн СНД та Балтії, Польщі, Китаю, Німеччини, Чехії, Угорщини, Франції, Ірану, Пакистану, Єгипту, Південної Кореї та Сполучених Штатів Америки (рис. 2). Відношення обсягу фінансування НДР університету, що виконуються на умовах контрактів (спеціальний фонд державного бюджету), до обсягу фінансування із загального фонду становить більше ніж 20 : 1.

Створена матеріально-технічна база, система організації виконання науково-дослідних робіт і кадровий потенціал дозволяють університету утримувати лідерські позиції під час виконання наукових робіт у галузі розвитку національної транспортної мережі, успішно конкурувати з іншими організаціями й установами на ринку наукових послуг, як у межах України, так і на міжнародному рівні (рис. 3–10).

Розвиток наукового потенціалу Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені акад. В. Лазаряна сьогодні можливий лише за умови активного міжнародного співробітництва, тому універ-

Рис. 3. Випробування електровоза ДС-3

Рис. 4. Випробування електропоїзда EJ575 (Škoda, Чехія) у Литві

Рис. 7. Приймальні випробування рейкового автобуса («PESA Bydgoszcz SA», Польща)

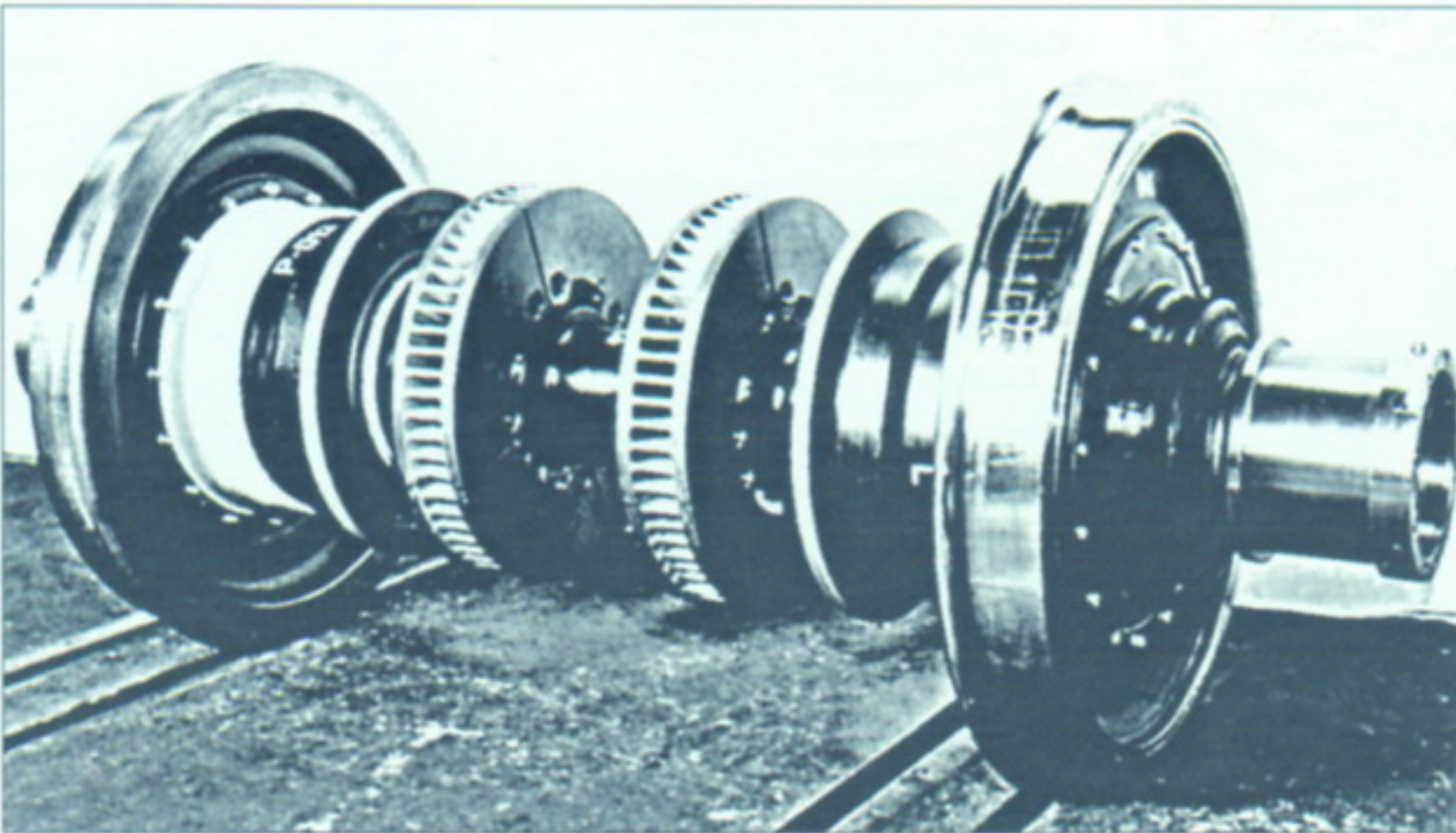

Рис. 5. Колісна пара з системою SUW-2000 для поїздів Схід – Захід

Рис. 8. Динамічні випробування автомотриси («PESA Bydgoszcz SA», Польща)

Рис. 6. Дослідження швидкісних пасажирських поїздів виробництва ПАТ «КВБЗ»

Рис. 9. Повний комплекс приймальних випробувань двоповерхових електропоїздів (Škoda, Чехія)

ситет щороку організує близько 15 Міжнародних наукових конференцій, а також активно направляє своїх співробітників для участі в наукових конференціях інших установ й організацій, як у межах України, так і за кордоном. Університет є повноправним членом Міжнародної та Євразійської асоціації університетів, Асоціації неруйнівного контролю, Асоціації виробників і споживачів залізничної техніки, підтримує наукові контакти з більш ніж 130 закордонними установами, організаціями й підприємствами, за підтримки уряду й у співробітництві з Укрзалізницею бере участь у європейських програмах TASIC, TEMPUS та ін.

Необхідно відзначити діяльність підрозділів університету з наукового супроводження розвитку рейкового рухомого складу для залізниць України, СНД та Балтії, яка включає:

- передпроектні та проектні дослідження рейкових екіпажів;

Рис. 10. Експериментальні дослідження електропоїздів (Південна Корея)

- теоретичні дослідження властивостей нового й модернізованого рухомого складу залізниць і промислового транспорту;

- експериментальні дослідження рухомого складу й організацію повного комплексу приймальних і сертифікаційних випробувань.

У цілому на сучасному етапі університет на високому рівні забезпечує наукову підтримку залізничної галузі України, підготовку кадрів, у т. ч. вищої кваліфікації, для галузі та власних потреб і має власні ресурси для розвитку.

Подальшими напрямками розвитку наукового потенціалу університету, що забезпечить досягнення передових позицій серед транспортних вищих навчальних закладів на просторі СНД та Європи, є:

- вирішення питань системної інтеграції результатів наукової роботи у навчальний процес;
- створення на базі індивідуального навчання студентів системи наскрізної підготовки наукових кадрів від бакалавра до доктора наук (PhD);
- формування нових наукових шкіл у галузях, дотичних до залізничного транспорту;

- розширення підготовки наукових кадрів, у т. ч. для потреб іноземних установ, організацій і підприємств;
- забезпечення участі університету в міжнародних наукових проектах, в т. ч. у складі консорціумів;
- розширення площ наукових лабораторій і залучення коштів для придбання високоякісного наукового обладнання;
- впровадження системних заходів з комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності;
- забезпечення високого рівня соціальних стандартів для наукових та науково-педагогічних працівників із метою утримання кадрів і залучення талановитої молоді. **В П**

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція Державної програми реформування залізничного транспорту: розпорядження КМУ від 27 грудня 2006 року № 651-р.
2. Концепція Державної цільової програми впровадження на залізницях швидкісного руху пасажирських поїздів на 2005–2015 роки: розпорядження КМУ від 31 грудня 2004 року № 979-р.

Новые поступления

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО «ПОДВИЖНОЙ СОСТАВ» ПРЕДЛАГАЕТ НОВИНКИ

Железнодорожное издательство «Подвижной состав» предлагает учебную, методическую, справочную и вспомогательную литературу для железнодорожных высших и средних специальных учебных заведений, организаций и предприятий железнодорожного транспорта, а также для специалистов, желающих повысить свою квалификацию, и других заинтересованных лиц.

Авторы и рецензенты предлагаемой нами литературы — ведущие ученые, руководители, преподаватели вузов, техникумов, колледжей железнодорожного транспорта, специалисты отрасли.

Глуценко И. Н. Бухгалтерский управленческий учет на железнодорожном транспорте. — М., 2008. — 238 с.

Коншин Г. Г. Диагностика земляного полотна железных дорог. — М., 2007. — 200 с.

Лебединский А. К., Павловский А. А., Юркин В. Ю. Автоматическая телефонная связь на железнодорожном транспорте. — М., 2008. — 531 с.

Петров Ю. Д., Купоров А. И., Шкурина Л. В. Планирование на предприятиях железнодорожного транспорта. — М., 2008. — 308 с.

Комплексные технологии утилизации отходов железнодорожного транспорта / Под. ред. Сватовской Л. Б. — М., 2007. — 190 с.

Спирidonov Э. С., Шепитько Т. В. Управление железнодорожным строительством: методы, принципы, эффективность. — М., 2008. — 556 с.

Сделать заказ можно в издательстве «Подвижной состав».
Адрес: ул. Сумская, 39, оф. 170, г. Харьков, 61022, Украина.
Тел./факс: +38 (057) 715-94-40, 715-94-41, 751-96-49;
ж/д тел./факс: 4-54-82 (ЮЖД).
E-mail: zips@technostd.com

Lotus Notes: ЮЖ_Издательство_ПодвижнойСостав